

Schrijf twyfel?

Zo vermijd je de 15 meestgemaakte taal- en spelfouten





O jee!
Dictee!



1

NET ZO:
betekenen

- Wat betekent dat?
- Hij heeft altijd veel voor mij betekend.

gebeurt of gebeurd?

Gebeurt is stam+t.

Je gebruikt het met **het, dat** of **wat** in de tegenwoordige tijd.

- Zie jij wat er gebeurt?
- Dat gebeurt best vaak.

Gebeurd is een voltooid deelwoord.

Er staat dus altijd een persoonsvorm bij, bijvoorbeeld **is** of **was**.

- Wat is er precies gebeurd?
- Dat kan niet gebeurd zijn.

Tip: Voelt de zin als verleden tijd? Kies dan voor 'gebeurd'.



Weet je nog?

+ kennisclip t of d

OVERZICHT VAN DE TIJDEN

1. Regelmatige werkwoorden !



-tijdslijn----->

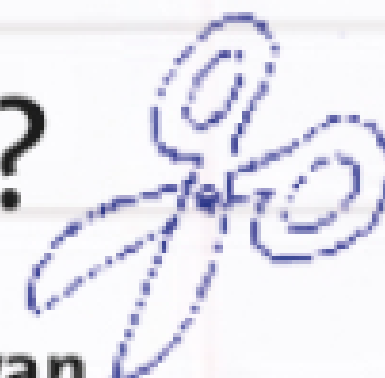
vroeger toen ik klein was <u>enz...</u>	gisteren 2 dagen geleden zopas vanmorgen vorige week <u>enz...</u>	nu momenteel vandaag <u>enz...</u>	morgen overmorgen binnen 4 weken ooit volgende week <u>enz...</u>
---	---	--	--

verleden		presens	toekomst
Imperfectum OVT	Perfectum VTT met VD	OTT	Futurum
geen band met het heden	band met het heden		
uitgang	uitgang	uitgang	vorming
+ te(n) + de(n)	+ t + d	+ / (ik) + t (2/3 persoon enkelvoud) + en (meervoud)	zullen + infinitief
Sof ketchup (kus, straf, maak, zet, poch, klop) OF verlengingsregel		T drinken smurfen	

2

NET ZO:
ervan afhangen
erop ingaan

er vanuitgaan of ervan uitgaan?



Schrijf **ervan** en **uitgaan** elk als één woord, tenzij er iets tussen **er+van** of **uit+gaan** staat. Het hele werkwoord is namelijk **uitgaan van**. En **er** schrijf je altijd vast aan het voorzetsel dat erop volgt.

- Laten we er maar van uitgaan.
- Ga er maar van uit dat ik het doe.
- We gaan er dus van uit dat hij niet komt.
- Ik ging ervan uit dat je dat wist.

3

Ruttes plan of Rutte's plan?

De bezits-**s** schrijf je altijd aan het woord vast.

Johans analyse, mijn vaders auto

Ook als het woord eindigt op een -e of -é.

Ruttes plan, Renés fiets

De apostrof-**s** schrijf je alleen als het bezittende woord eindigt op -a, -i, -o, -u of -y. De 's is dan nodig voor de juiste uitspraak.

oma's iPad, Hetty's bril

Meer lezen?

4



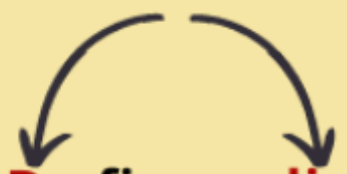
die, dat

Je gebruikt **die** om te verwijzen naar een **de**-woord.

- De foto die daar hangt, is vergeeld.

Dat verwijst naar een **het**-woord.

- Het boek dat daar ligt, is van mij.



De firma **die**
mij contacteerde
is internationaal actief.



Het bedrijf **dat**
mij contacteerde is
internationaal actief.



de firma
deze firma / **die** firma

het bedrijf
dit bedrijf / **dat** bedrijf



5

NET ZO:
zorgeloos - zorgenkind
vlekkeloos -
vlekkenpatroon

kostenloos of kosteloos?

De juiste spelling is **kosteloos**.

Dit is een bekende instinker bij de ingewikkelde regels voor de tussen-**n**.

Die regels gelden voor samenstellingen: woorden die uit afzonderlijke woorden bestaan, zoals **kosten + plaatje**.

Maar: **kosteloos** is een *afleiding*. Het tweede deel **-loos** is geen zelfstandig naamwoord, maar een achtervoegsel. Afleidingen krijgen geen tussen-**n**.



Meer lezen?

6

NET ZO:
onderaan - onder aan
middenin - midden in
achterop - achter op



dichtbij of dicht bij?

Dichtbij schrijf je aan elkaar als het op zichzelf staat.

- Die grote hond kwam wel heel dichtbij.
- Ik ben mijn bril voor dichtbij kwijt.

Schrijf **dicht bij** los als het hoort bij het woord dat er meteen na komt.

- Hou je pinpas maar dicht bij je.
- Dichter bij de paus was ze nooit geweest.

Meer voorbeelden?

7



hun of hen?

Vuistregel: aan hen = hun



Hun geeft de bezitters van iets aan.

- Dat is hun hond.

Hun is meewerkend voorwerp zonder voorzetsel.

- Heb je hun al verteld over je zwangerschap?
- Ik heb hun mijn auto geleend.

Hen gebruik je na een voorzetsel.

- Die hond is van hen.
- Ik heb mijn auto aan hen geleend.
- Zonder hen had ik dat nooit gedurfd.

Hen gebruik je als lijdend voorwerp.

- Ik heb hen gisteren nog gezien.
- Hij heeft hen nog nooit ontmoet.

! Gebruik hun nooit als onderwerp.

- ~~Hun~~ zeggen dat ik te laat was.



Wat zegt onzetaal.nl?

voornaamwoorden

	persoonlijk	bezittelijk
informeel = je gebruikt de voornaam	Anna, je bent geselecteerd.	Anna, je probleem is opgelost.
informeel & meervoud	Ik hoor hen maar zij horen mij niet.	Het is hun probleem .
formeel = je gebruikt 'Mevrouw, Meneer'	Meneer, u bent geselecteerd.	Meneer, uw vraag is geregistreerd.

8

NET ZO:
werkwoorden
waarvan de stam op een
-d eindigt, zoals
worden, houden
en melden.

vind of vindt?



Tip: Vervang 'vind' door 'loop'.
Wordt het 'loopt'?
Dan is het ook 'vindt'.

Vind gebruik je...

... als het onderwerp **ik** is:

- Ik vind het maar niks.

... als **je** het onderwerp is van een
vraagzin:

- Vind je dit schilderij mooi?

... in de gebiedende wijs:

- Vind de schat!

Vindt is stam + t.

Je gebruikt het met **u, jij** of **hij**
in de tegenwoordige tijd.

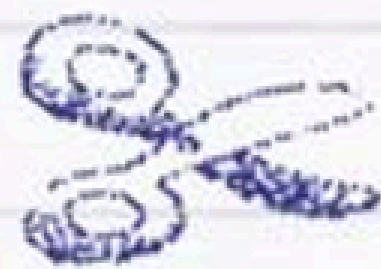
- Jij vindt dit vreselijk, ik weet het.
- Vindt je vader zijn horloge ooit terug?
- Waar vindt u ons?
- Ik ben het die dit vreemd vindt.



Schrijf nooit meer dt-fouten!

9

NET ZO:
te kort - tekort
te goed - tegoed



te veel of teveel?

Te veel schrijf je los als het **meer dan genoeg** betekent.

- Ik heb weer eens te veel gegeten.
- Te veel zon is niet goed voor je huid.
- Elk dropje was er één te veel.

Je schrijft **teveel** als één woord als het een zelfstandig naamwoord is. Je kunt er dan een lidwoord (**een** of **het**) voor zetten.

- Hij gaf het teveel terug aan de kassière.
- Een teveel aan aanmeldingen was het gevolg.

Vuistregel: Kun je 'te veel' vervangen door 'te weinig'? Dan schrijf je het los.



Wat zegt team taaladvies?



10

beter als of beter dan?

Gebruik **als** bij vergelijkingen met **zo ... als, even ... als** en **hetzelfde als**.

- Hij is even groot als zijn zus.
- Jouw auto is net zo duur als die van mij.
- Japan is tien keer zo groot als Nederland.

Gebruik **dan** na een vergrotende trap...

- Hij is veel groter dan zijn zus.
- Ik kan beter pianospelen dan jij.

... en na **ander(e), anders** en **niets**:

- Dit is een andere manier dan u gewend bent.
- Hij praatte niets dan onzin.

ALS JE **DAN** TOCH GAAT VERGELIJKEN: EEN TAALTIP!

(NIET) GROTER **DAN**

(NIET) KLEINER **DAN**



ADAM IS (NIET) **GROTER DAN** IK (BEN).
HET IS **EEN ANDER VERHAAL DAN** IK EERST DACHT.
DAT WAS **MEER DAN** WAAROP IK HAD GEREKEND.

(NIET) EVEN GROOT **ALS**



DE VRAAG WAS (NIET) **EVEN GROOT ALS** HET AANBOD.
DE DOCENT IS (NIET) **ZO OUD ALS** MIJN MOEDER.
DE EXPERT KWAM TOT **DEZELFDE CONCLUSIE ALS** WIJ.

11

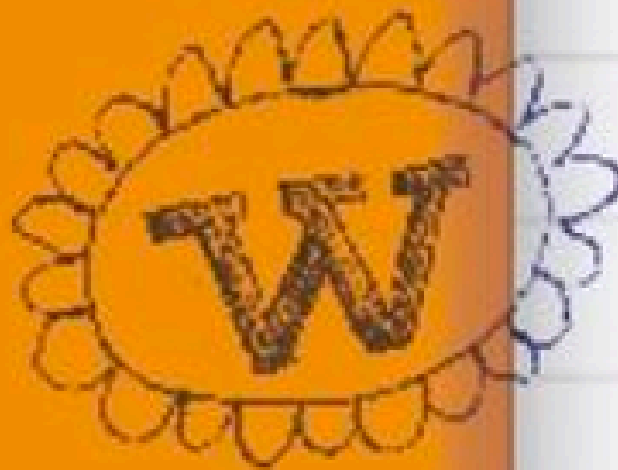
NET ZO:
u kunt
u zult
u wilt

u hebt of u heeft?

Gebruik **u hebt**, want dat is eigentijds en consequent: je zegt ook niet **u is**. **U** werd vroeger gezien als derde persoon, net als **hij** en **zij**. Tegenwoordig stellen we **u** gelijk met **je** en **jij**: tweede persoon.

- U bent een begenadigd pianospeler. Hebt u lang les gehad?
- ~~U is~~ een begenadigd pianospeler. ~~Heeft~~ u lang les gehad? ★

12



jou of jouw?

Jou is een persoonlijk voornaamwoord. Het staat los in de zin:

- Wat heb ik jou lang niet gezien!
- Ik heb jou dat al eerder verteld.

Na een voorzetsel schrijf je ook **jou**:

- Deze mobiele telefoon is van jou.
- Ik geef mijn oude mobieltje aan jou.
- Ik denk dat ze liever bij jou blijft.

Vuistregel: van jou = jouw



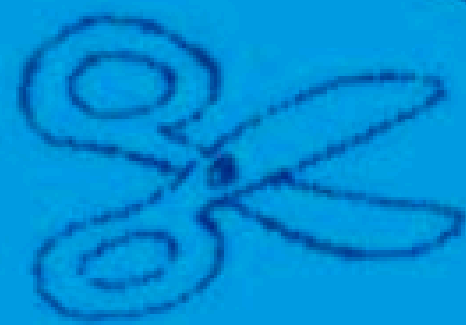
Jouw is een bezittelijk voornaamwoord: het geeft aan dat **jij** de bezitter bent van iets. Het hoort altijd bij een ander woord, dat er meteen achter staat.

- Is dit jouw mobiele telefoon?
- Jouw jas hangt hier nog steeds.



Even oefenen?

13



veel gestelde of veelgestelde?

Samengestelde woorden schrijf je
aan elkaar:
theepot, vijfsterrenhotel,
carpoolstrook, managementteam.

Dat geldt ook voor samengestelde
bijvoeglijke naamwoorden:
vergezocht, hoogopgeleid,
snelgroeiend, dichtstbijzijnd,
drukbezocht, zelfgemaakt,
veelgesteld.

Kennisclip samenstellingen

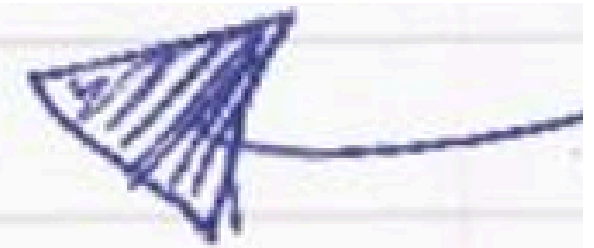
Toch een schrijftwijfel? Woordenlijst.org!

14

MEERVOUD -EN:
kopieën, calorieën,
economieën

MEERVOUD -N:
poriën, oliën, bacteriën

categorieën of categoriën?



Het is **categorieën**.

De klemtoon van **categorie** ligt op de laatste lettergreep. Daarom krijgt het meervoud **-en**. Het trema is nodig voor de juiste uitspraak.

Valt de klemtoon van het woord niet op de laatste lettergreep? Dan krijgt het meervoud alleen een **-n**. Het trema blijft nodig vanwege de uitspraak.



ieën / iën

Meer voorbeelden:

Of u *-ieën* en *-iën* moet schrijven, hangt af van de klemtoon: schrijf *-ieën* als de *ie* beklemtoond is en *-iën* als de *ie* onbeklemtoond is. Dat geldt zowel voor meervouden van zelfstandige naamwoorden als voor werkwoordsvormen.

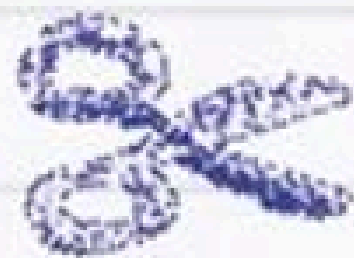
- allergieën, amfibiën, biografiën, categoriën, democratieën, embolieën, fantasiën, fobieën, genieën, ideologieën, industrieën, knieën, liturgieën, melodieën, spiën, strategieën, technologieën, theorieën, therapieën, utopieën
- bacteriiën, bronchiiën, chemicaliiën, evangeliiën, financiiën, genitaliën, inoliiën, koloniiën, neuriën, oliiën, poriiën, ruziiën

In een zeldzaam geval zijn beide klemtonen en dus ook beide spellingen mogelijk.

- ceremonieën en ceremoniiën
- orgieën en orgiiën

15

NET ZO:
ditzelfde
diezelfde
datzelfde



de zelfde of dezelfde?

Dezelfde, hetzelfde, eenzelfde
schrijf je altijd aan elkaar.

- Ik heb dezelfde jurk als jij!
- Mijn baas heeft eenzelfde soort auto als ik.
- Een wijziging kunt u doorgeven met hetzelfde formulier.

Alleen **deze zelfde** en **zo'n zelfde**
schrijf je los.

- Zo'n zelfde tas wil ik ook wel hebben.
- Met deze zelfde bus reisde ik gisteren ook al.



Met dank aan ...



Meer info hier!

Rubrieken

Aan elkaar of los?

Tussen-n en tussen-s

Werkwoorden

Grammatica

Woordsoorten



Odisee Taalsterk voor Studenten

- kennisclips
- studieposters
- digiTAALbox
- uitspraaktraining
- ...